

Don Quijote - Miquel de Cervantes

1. Autor

- španělský spisovatel
- přelom 16. a 17. století
- zúčastnil se války proti Osmanské říši, kde ve válce u Lepanta ztratí levou ruku, přesto se věnuje spisovatelství
- jeho rodina se živí lékařstvím - projev v díle
- ve vězení začíná sepsovat dílo Dona Quijota

2. Autorský kontext

- několikrát se obraz Dona Quijota objevuje skrz literaturu
- **Milan Kundera** - Zapomenuté dědictví Dona Quijota
- **Viktor Dyk** - Zmoudření Dona Quijota
- současník - Shakespear - renesance, humanismus, Romeo a Julie, Hamlet, Othello, ...
- další současník Geoffrey Chaucer - Canterburské povídky
- *rytířský román*:
  - středověká literatura
  - próza
  - jednoduchý děj, hlavním hrdinou je rytíř, který se skrze svoje činy zaslouhuje, dvoří se
  - rytířské ideály a ctnosti
  - román Cervantese můžeme vnímat jako završení rytířského románu, poslední hřebíček do rakve
- Španělsko se v období, kdy vychází Cervantesův román, nachází na sklonku hospodářské krize, španělské objevné cesty, Amerika, přinesly obrovské bohatství, nabalíkovala se pouze šlechta a aristokracie, ta nedokázala vhodně investovat peníze
- renesance - prvky antiky, rozumové poznání světa

3. Dílo

- román
- **Don Quijote** - hlavní postava románu, čte knihy, z nich se inspiroje a chce se stát rytířem, nepoučitelný, nekonformní společnosti, nezapadá do ní, ostatní se mu vysmívají, motivovaný, má dobré úmysly, které nemají zdárnou realizaci, je zamilovaný do fiktivní princezny, pro kterou všechny činy vykonává
- **Sancho Panza** - jakýsi průvodčik mezi Quijotem a lidstvem, omlouvá se lidu za to, co provádí Quijote, prostý, nevzdělaný, touží po bohatství, které mu Quijote slíbil, nikdy ho nedostane
- *témata a interpretace*:
  - **konec rytířského románu** - Quijote má ideály o světě, které načerpal z knih, jenomže čelí realitě, která je krutá, ke konci umírá, takže to může být symbol osobní rezignace
  - **Don Quijote je hrdina směřující** - má jasné ideály, všechny své činy dělá se ctí, cítí se být integritní, avšak z pohledu společnosti je neintegritní, nekonformní, směřuje ke své Dulciney z Tobosa, které se

dvoří svými činy, skze ně je definován

- **principy moderní společnosti a Quijotovy ideály** - moderní společnost se vysmívá Quijotovým činům, začne bojovat se stádem ovčí, protože si myslí, že se jedná o vojsko, střet s realitou, zůstane pomlácený
- **snílkovství** - Quijote sní o princezně, nikdy ji nepotká, je to jeho konstrukt v hlavě, který jej žene dopředu
- **samota** - Quijote je nepochopen, i jeho pomocník Sancho mu říká, že je blázen, kromě něho nemá nikoho
- **posměch** - odmítá zaplatit za ubytování v hostinci, tak jej hází do vzduchu a dělají si z něho legraci, pro ostatní je k pobavení, ale on to myslí vážně, opět střet dvou realit
- **bláznovství**:
  - * *klinický blázen* - vnitřní stav Quijota vnímán exaktně, možná záměr, přece jenom autor pocházel z rodiny lékařů
  - * *satirický blázen* - skze bláznovství Quijota se autor vymezil vůči tehdejší společnosti, kritika španělské společnosti
  - * *bláznovství a karnevalový princip* - jeden z Bakhtinových základních sloupů románu (karneval, polyfonie, heteroglosie, chronotop) - smíchová kultura, román napsán pro pobavení, pro blázna je každý blázen
- **uvědomění = smrt** - když ke konci onemocní, uvědomí si, že se choval špatně, lituje svých činů → umírá
- **alegorie kultury** - kultura se sebeutvrzuje, čelí celku, nějak se vymaňuje z tohoto celku, bojuje se společností, stejně jako Quijote se ve svých činech utvrzuje
- *tragický román* - marně se snaží naplnit své ideály a nakonec umírá, nepochopen, prakticky se mu nic nepovede
- *komedie* - příhody Quijota jsou vtipné, pro moderního člověka, jezdí na herce Rosinantě (herka), v přílbě mu zbyde sýr a ten mu steče po obličejí po nasazení, ...
- *satirický román* - poukazuje na tehdejší společnost, nenosí všichni ostatní masky, tehdejší kultura hndby za bohatstvím - Sancho
- *alegorický román* - opět jinotaj na tehdejší společnost a kulturu
- *podobnoství o mlýnech* - můžeme chápat dvěma způsoby, jednak, že se snažil Quijote porazit, představuje si pod něma mýtické obry, když se je snaží porazit, selže - Sancho se mu vysměje, jednak to můžeme vnímat s přesahem i do dnešní doby - pod větrnými mlýny si můžeme představit moderní technologie, technologie nám může sloužit (mlýny také - mletí mouky), ale nevhodným zacházením nás můžou pohltit